

Ohjeet tilapäisen henkilökunnan käytöstä/ Ikäihmisten hyvinvointi

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kelpoisuutta ja osaamista määrittävät laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994 ja laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005.

Valvira on julkaissut 4.2.2016 ohjeen terveydenhuollon opiskelijoiden tilapäisestä toiminnasta laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilöstön tehtävissä.

http://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet/opiskelijat/toimiminen_terveydenhuollon_ammattihenkilön_tehtävissä. Ohjeen mukaan opiskelija voi toimia tilapäisesti sen laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä, johon hän opiskelee, sen jälkeen kun hän on suorittanut hyväksytysti kaksi kolmasosaa kyseisen koulutuksen opinnoistaan. Tällöin kaikkien tenttitulosten pitää olla valmiina. Opiskelija toimii aina laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena.

- Mm. sairaanhoitajaopiskelijan tulee olla ammattihenkilöistä annetun asetuksen (104/2008) mukaan hyväksytysti suoritettuna vähintään kaksi kolmasosaa opinnoistaan ennen kuin he voivat tilapäisesti työskennellä laillistetun ammattihenkilön tehtävissä. Kaksi kolmasosaa 210 opintopisteen laajuisista opinnoista (3,5 vuotta kestävästä) merkitsee 140 opintopistettä ennen työn aloittamista.

Oulun kaupunki Hyvinvointipalvelut, Ikäihmisten hyvinvointi

Henkilökunnalta edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetun lain (28.6.1994/559) mukaista oikeutta harjoittaa terveyden tai sairaanhoitajan ammattia tai, terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetun asetuksen mukaista oikeutta käyttää lähihoitajan, perushoitajan tai apuhoitajan nimikettä tai sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (29.4.2005/272) mukaista lähihoitajan tutkintoa tai mainitun lain 11§ mukaista ammattitutkintoa tai lain siirtymäsäännösten mukaista vastaavaa pätevyyttä. Sijaisilla tulee olla riittävä sosiaali- ja/tai terveysalan koulutus.

Opiskelijat sijaisina:

Sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijat voidaan laskea henkilöstömitoitukseen, mikäli heidät on palkattu toimintayksikköön sijaisiksi, kun heillä on opintojen kautta riittävästi hankittua osaamista alan tehtäviin. Opiskelijat voivat toimia vain tilapäisesti sijaisena.

Työnantajalla on velvollisuus arvioida opiskelijan ammattitaito palkatessaan hänet toimintayksikköön sijaiseksi ja antaa työtehtäviä sen mukaisesti. Työnantaja määrittelee riittävän tarkasti opiskelijan tehtävät, vastuut, toiminnan rajat ja velvoitteet. Opiskelija ei saa toimia missään terveydenhuollon ammattihenkilön toimissa mikäli hänellä on opintojen aloittamisesta kulunut yli kymmenen vuotta. Työnantajan tehtävänä on arvioida, onko opiskelijalla suoritettujen opintojen perusteella riittävät edellytykset kyseessä olevan tehtävän hoitamiseen.

Työsuhteessa olevat oppisopimuskoulutettavat lasketaan henkilöstömitoitukseen vasta, kun opinnoista on suoritettuna vähintään kaksi kolmasosaa.

Sairaanhoitaja opiskelija voi toimia lähihoitajan sijaisena, kun opintopisteitä n. 100 -140, eivät osallistu lääkehoitoon.

Lääkehoitoon osallistuminen:

Sairaanhoitajaopiskelija (vähintään 140 op suoritettu) voi toimia sairaanhoitajan sijaisena. Osallistuu

lääkehoitoon vain jos lääkärin allekirjoittama lääkehoitolupa on kunnossa (perehdytys, koulutus, tentti, näytöt, lääkärin allekirjoittama lääkehoitolupa).

Lähihoitajaopiskelija lähihoitajan sijaisena:

Vanhat tutkintaperusteet: Suoritettu hoiva- ja huolenpito sekä koulutukseen sisältyvät lääkeopinnot (opiskelija on velvollinen esittämään todistuksen suorittamastaan lääkeshoidon opinnoista ja niistä suoriutumisestaan) ja korkeintaan vuosi valmistumiseen.

Uudet tutkintaperusteet: Tutkinnon ammatilliset perusopinnot Kasvun ja osallisuuden edistäminen sekä Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen (yht. 55osp) hyväksytysti suoritettuina ja näytöt annettuina, lisäksi lääkeshoidon sisältävät osaamisalaopinnot(35-40 osp) hyväksytysti suoritettuina ja näytöt annettuina.

Lähihoitajaopiskelija, joka toimii lähihoitajan sijaisena, ei pääsääntöisesti osallistu lääkeshoidon toteuttamiseen. Mikäli yksikön toiminnan kannalta on tarkoituksenmukaista, että tällainen sijainen antaa asiakkaalle / potilaalle valmiiksi annosteltuja, luonnollista tietä annettavia lääkkeitä, työnantajan tulee varmistaa hänen osaamisensa (näyttö/näytönvastaanottajan allekirjoitus/huom. PKV – lääkehoito, lääkärin allekirjoittama lääkelupa).

Lähihoitajaopiskelijoita, joilla ei ole edellä mainittuja opintoja suoritettuna, käsitellään kuten lääkehoitoon kouluttamattomia työttekijöitä suhteessa lääkehoitoon (kts. Turvallinen lääkehoito –opas 2015).

Maria Vahtola
Vs. vanhustyönjohtaja
Oulun kaupunki